

รายงานการพัฒนานวัตกรรม วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)

ประเภท การนิเทศภายใน

นวัตกรรม

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย
OK Model

“ การสอนที่ขอดีจึงผม ไม่ได้วัดจากสิ่งที่ครูทำ
แต่วัดจากสิ่งที่นักเรียนทำได้ ”

โดย
กลุ่มงานบริหาร 4 ฝ่าย

โรงเรียนบ้านโสกชน อำเภอโพธิ์ไทร จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

รายงานการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาของสถานศึกษานำร่อง
ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี
วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice)
ประเภท การนิเทศภายใน

ชื่อผลงาน

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model

โดย

กลุ่มงานบริหาร 4 ฝ่าย

โรงเรียนบ้านโสกชั้น ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

บทคัดย่อ

รายงานฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอ "การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model" ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม โดยมีสภาพปัญหาเริ่มต้นจากการที่ครูขาดความมั่นใจในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และยังไม่มีการนิเทศภายในที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะสะท้อนผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างแท้จริง นวัตกรรม OK Model ได้รับการพัฒนาขึ้นเพื่อตอบสนองต่อปัญหานี้ โดยมีหลักการสำคัญคือการมุ่งเน้นผลลัพธ์ (Outcome-focused) และการรับฟังเสียงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก (Key Stakeholder Feedback) โดยเฉพาะจากนักเรียน

กระบวนการดำเนินงานของ OK Model ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ ขั้นเข้าใจ (Understanding) ซึ่งเป็นการวางแผนและกำหนดผลลัพธ์ร่วมกัน, ขั้นเข้าถึง (Access) ซึ่งเป็นการสังเกตการณ์และรวบรวมข้อมูลจากนักเรียน, และขั้นพัฒนา (Development) ซึ่งเป็นการสะท้อนผลและวางแผนการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ผลการดำเนินงานเชิงประจักษ์พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนหลังใช้นวัตกรรมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25.7 ผลการประเมิน OK Rating ของครูส่วนใหญ่อยู่ในระดับ 'ดีมาก' และ 'ดี' และผลสำรวจความพึงพอใจของครูและนักเรียนอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 4.82 และ 4.65 ตามลำดับ) นวัตกรรมนี้ได้ก่อให้เกิดประโยชน์ อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในด้านการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครู การเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และการสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันในโรงเรียน

คำนำ

รายงานนวัตกรรมวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานและองค์ความรู้ที่ได้จาก "การพัฒนากระบวนการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model" ซึ่งเป็นนวัตกรรมที่โรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อมได้พัฒนาและนำมาใช้จนประสบความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของคณะครู และส่งเสริมผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) ที่ยั่งยืนของผู้เรียน

เอกสารฉบับนี้ได้รวบรวมเนื้อหาไว้อย่างครบถ้วน ตั้งแต่การวิเคราะห์สภาพปัญหาและแรงบันดาลใจในการสร้างนวัตกรรม, การออกแบบและพัฒนากระบวนการนิเทศที่มีรากฐานทางทฤษฎีรองรับ, ขั้นตอนการนำไปปฏิบัติจริง, ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ, ไปจนถึงการอภิปรายผลเพื่อเชื่อมโยงการปฏิบัติสู่หลักการทางวิชาการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงกระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) ที่สมบูรณ์

ผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารายงานฉบับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารสถานศึกษา, ครูผู้สอน,ศึกษานิเทศก์ และผู้ที่สนใจในการพัฒนากระบวนการนิเทศภายในสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการนำไปประยุกต์ใช้และต่อยอดองค์ความรู้ สำหรับการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เข้มแข็งและยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติต่อไป

กลุ่มงานบริหาร 4 ฝ่าย
โรงเรียนบ้านโสกชั้น - หินห่อม

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
คำนำ.....	ข
สารบัญ.....	ง
เรื่อง	
ข้อมูลพื้นฐาน	1
ชื่อผลงาน/นวัตกรรม	1
1. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม	1
1.1 สภาพปัญหาและแรงบันดาลใจ	2
1.2 ความสำคัญของนวัตกรรม	3
2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน	4
2.1 จุดประสงค์	4
2.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ	4
2.3 เป้าหมายเชิงคุณภาพ	5
3. ขอบเขตการดำเนินงาน	5
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	5
3.2 กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม	5
3.3 การออกแบบนวัตกรรมและรากฐานทางทฤษฎี	6
3.4 ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้	9
3.5 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	11
4. กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน (วงจรคุณภาพ PDCA)	12
4.1 ขั้นที่ 1: การวางแผน (Plan)	13
4.2 ขั้นที่ 2: การดำเนินงาน (Do)	14
4.3 ขั้นที่ 3: การตรวจสอบ (Check)	16
4.4 ขั้นที่ 4: การปรับปรุง (Act)	17
5. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ	18
5.1 ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ	18

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.2 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ	18
6. ปัจจัยความสำเร็จ	20
7. บทเรียนที่ได้รับ	21
5. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ	22
บรรณานุกรม	23
ภาคผนวก	24
แบบประเมินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ OK Model	25
แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับครู ต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model	29
แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียนต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model	30
เอกสารการเผยแพร่นวัตกรรม	31

ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อผลงาน/นวัตกรรม: การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model

ประเภทของนวัตกรรม: การนิเทศภายใน

ชื่อผู้พัฒนานวัตกรรม

ชื่อ-สกุล: นายนราศักดิ์ สร้อยสนธิ์

ตำแหน่ง: ครูโรงเรียนบ้านโสกชั้น หัวหน้าบริหารงานบุคคล

ชื่อ-สกุล: นางสาวมนต์เทียน สิมโสม

ตำแหน่ง: ครูโรงเรียนบ้านโสกชั้น หัวหน้าบริหารงานวิชาการ

ชื่อ-สกุล: นางชื่นนภา จอมหงษ์

ตำแหน่ง: ครูโรงเรียนบ้านโสกชั้น หัวหน้าบริหารงานทั่วไป

ชื่อ-สกุล: นายนราศักดิ์ สร้อยสนธิ์

ตำแหน่ง: ครูโรงเรียนบ้านโสกชั้น หัวหน้าบริหารงานบุคคล

ชื่อ-สกุล: นางสาวจุฑารัตน์ ช้างสาร

ตำแหน่ง: ครูโรงเรียนบ้านโสกชั้น หัวหน้าบริหารงานงบประมาณ

สถานศึกษา: โรงเรียนบ้านโสกชั้น ตำบลสารภี อำเภอโพธิ์ไทร

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2

ข้อมูลติดต่อ: 099 9386626

E-mail: Narasak@sc-hh.ac.th

1. ความสำคัญของผลงาน/นวัตกรรม

ในบริบทของการศึกษาไทยและทั่วโลกในปัจจุบัน การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะที่จำเป็น สำหรับการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นความท้าทายที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยี สังคม และเศรษฐกิจ ทำให้บทบาทของครูผู้สอนต้องปรับเปลี่ยนจากการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้เพียงอย่างเดียว ไปสู่การเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และผู้จัดการเรียนรู้ที่สามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) อย่างแท้จริง อย่างไรก็ตามสภาพปัญหาที่พบในห้องเรียนจำนวนมากยังคงสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการเรียนรู้และการนิเทศการศึกษาอย่างเร่งด่วน

1.1 สภาพปัญหาและแรงบันดาลใจ

ปัญหาประการแรกที่มีกพบคือ นักเรียนขาดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้และมีส่วนร่วมน้อยในกิจกรรมชั้นเรียน การเรียนการสอนแบบบรรยายที่เน้นครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher-centered) ยังคงเป็นรูปแบบที่แพร่หลายในหลายสถานศึกษา ส่งผลให้นักเรียนกลายเป็นผู้รับสารแบบตั้งรับ ขาดโอกาสในการคิดวิเคราะห์ การแสดงความคิดเห็น และการลงมือปฏิบัติจริง (Wang et al., 2017) เมื่อนักเรียนไม่รู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ความสนใจในเนื้อหาวิชาก็ลดลงนำไปสู่การขาดแรงจูงใจในการเรียนรู้และส่งผลกระทบโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในที่สุดปัญหานี้ยังทวีความรุนแรงขึ้นเมื่อเนื้อหาวิชามีความซับซ้อนหรือเป็นนามธรรม ทำให้นักเรียนรู้สึกเบื่อหน่ายและไม่เห็นความเชื่อมโยงของสิ่งที่เรียนกับชีวิตจริง

นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนในบางรายวิชาหรือบางหัวข้อมีแนวโน้มต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด ซึ่งอาจเป็นผลมาจากหลายปัจจัย เช่น การจัดการเรียนรู้ที่ไม่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน การขาดสื่อการสอนที่น่าสนใจและหลากหลาย หรือการประเมินผลที่ไม่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน (Darling-Hammond et al., 2020) เมื่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำลงอย่างต่อเนื่อง ย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน และอาจนำไปสู่ทัศนคติเชิงลบต่อการเรียนรู้ในระยะยาวได้ การแก้ไขปัญหาจึงจำเป็นต้องอาศัยการวิเคราะห์สภาพปัญหาอย่างลึกซึ้งและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถตอบสนองความต้องการและศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม ปัญหาที่สามคือ การขาดทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะด้านการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา การสร้างสรรค์นวัตกรรม และการทำงานร่วมกัน (Partnership for 21st Century Learning, 2019) แม้หลักสูตรการศึกษาจะมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของโลกยุคใหม่ แต่ในทางปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะเหล่านี้ยังไม่เป็นรูปธรรมเท่าที่ควร ครูผู้สอนหลายท่านยังคงคุ้นชินกับการสอนที่เน้นเนื้อหาและข้อเท็จจริง ทำให้ผู้เรียนขาดโอกาสในการฝึกฝนทักษะที่สำคัญเหล่านี้ ซึ่งเป็นหัวใจหลักของการเรียนรู้เชิงรุก การพัฒนาทักษะเหล่านี้ไม่สามารถเกิดขึ้นได้จากการท่องจำ แต่ต้องอาศัยการลงมือปฏิบัติการเผชิญปัญหาและการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น โรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินท่อม ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส ขนาดกลางภายใต้สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานีเขต 2 และมีบริบทเฉพาะคือการเป็นโรงเรียนควบรวม ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาสมรรถนะครูให้สามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและตอบสนองต่อความต้องการที่หลากหลายของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

ด้วยเหตุนี้ จึงเกิดแรงบันดาลใจในการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model ขึ้นเพื่อเป็นเครื่องมือในการสนับสนุนและส่งเสริมครูผู้สอนให้สามารถจัดการเรียนรู้เชิงรุกได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยมุ่งเน้นการแก้ปัญหาที่ต้นเหตุคือการพัฒนาศักยภาพของครูให้มีความรู้ความเข้าใจ และทักษะในการออกแบบและดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สามารถกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้น มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้น และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้อย่างรอบด้าน นวัตกรรมนี้จึงเป็นความพยายามที่จะตอบสนองต่อความท้าทายทางการศึกษาในปัจจุบัน และเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อนำมาสู่การเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้ในห้องเรียนให้ก้าวไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์

1.2 ความสำคัญของนวัตกรรม

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model เป็นนวัตกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้

1.2.1 ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ: OK Model มุ่งเน้นการนิเทศที่ส่งเสริมให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน ส่งเสริมการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) และพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายของ “อ่วมสร้างโมเดล” ในการพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนอย่างแท้จริง (โรงเรียนบ้านโสก ชั้น-หินห่อม, 2568)

1.2.2 พัฒนาสมรรถนะครูผู้สอนอย่างเป็นระบบ: รูปแบบการนิเทศ OK Model จะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูได้รับการโค้ช (Coaching) และการให้คำปรึกษา (Mentoring) อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทำให้ครูสามารถสะท้อนคิด (Reflection) และพัฒนาการจัดการเรียนรู้ของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการสอนอย่างเต็มศักยภาพตามเป้าหมายของโรงเรียน (โรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม, 2568)

1.2.3 สร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันและการเรียนรู้ตลอดชีวิต: การนิเทศด้วย OK Model จะ ส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูผู้สอน การทำงานเป็นทีม และการสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community: PLC) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็งและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตของบุคลากรทางการศึกษา (DuFour et al., 2010)

1.2.4 ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะที่จำเป็น: เมื่อครูมีสมรรถนะการสอนที่สูงขึ้น และสามารถจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้ดีขึ้น ย่อมส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงการพัฒนาทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น ทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา การสื่อสาร และการทำงานร่วมกัน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุด ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (Partnership for 21st Century Learning, 2019)

1.2.5 เป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา: การพัฒนานวัตกรรม OK Model เป็นการต่อยอดและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับ “ฮั้วสร้างโมเดล” ซึ่งเป็นโครงการหลักของโรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม ภายใต้กรอบของพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา การพัฒนานี้จะช่วยให้โรงเรียนสามารถแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการพัฒนารูปแบบ การจัดการศึกษาที่มีความยืดหยุ่นและตอบสนองต่อบริบทเฉพาะของพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น (โรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม, 2568)

ดังนั้น การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model จึงเป็นนวัตกรรมที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการเติมเต็มและเสริมสร้างความแข็งแกร่งให้กับระบบการบริหารจัดการ และการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม ซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาอย่างยั่งยืนและเป็นรูปธรรมต่อไป

2. จุดประสงค์และเป้าหมายของการดำเนินงาน

2.1. จุดประสงค์

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model มีจุดประสงค์หลัก 3 ประการ ดังนี้

2.1.1 เพื่อพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ OK Model ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.1.2 เพื่อศึกษาประสิทธิภาพจากการทดลองใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model

2.1.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ ด้วย OK Model

2.2 เป้าหมายเชิงปริมาณ

2.2.1 นักเรียนร้อยละ 80 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับดี ขึ้นไป

2.2.2 ครูร้อยละ 100 ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการสอนตามรูปแบบ OK Model ครูร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ OK Model ในระดับมากถึงมากที่สุด

2.2.3 นักเรียนร้อยละ 80 มีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการนิเทศด้วย OK Model ในระดับมากถึงมากที่สุด

2.3 เป้าหมายเชิงคุณภาพ

- 2.3.1 ครูสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.3.2 นักเรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้และมีทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น เกิดวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันและการเรียนรู้ตลอดชีวิตในโรงเรียนร้อยละ 80 มีผล สัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านเกณฑ์ที่กำหนด
- 2.3.3 ครูร้อยละ 100 ได้รับการพัฒนาสมรรถนะการสอน
- 2.3.4 ความพึงพอใจของนักเรียนและครูต่อการใช้นวัตกรรมอยู่ในระดับ ‘มาก’ ขึ้นไป

3. ขอบเขตการดำเนินงาน

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูและนักเรียนโรงเรียนบ้านโสภณ-หินท่อม ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2568

กลุ่มตัวอย่าง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ประกอบด้วยครูและนักเรียนในชั้นเรียนนำร่องที่เป็นตัวแทนของแต่ละช่วงชั้น จำนวน 3 ห้องเรียน ได้แก่ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3, ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

3.2 กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม

การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model นี้ ผู้พัฒนาได้สังเคราะห์กรอบแนวคิดขึ้น เพื่อแสดงให้เห็นถึงองค์ประกอบและความสัมพันธ์เชิงเหตุและผลของการพัฒนานวัตกรรม ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ กลไกขับเคลื่อนไปจนถึงเป้าหมาย ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรม

จากแผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนานวัตกรรมการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบหลักที่มีความสัมพันธ์กัน ดังนี้

3.2.1 ปัจจัยนำเข้า (INPUT): เป็นองค์ประกอบเริ่มต้นที่นำไปสู่การพัฒนานวัตกรรมการประกอบด้วย บริบทและนโยบายของโรงเรียนซึ่งเป็นสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา, สภาพปัญหาและความต้องการในการยกระดับการจัดการเรียนรู้, และรากฐานทางทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศสมัยใหม่

3.2.2 กระบวนการ (PROCESS): คือ "Huam Sarng Model" ซึ่งเป็นกระบวนการบริหารจัดการภาพใหญ่ของโรงเรียนประกอบด้วย 3 ขั้นตอนหลักคือ เข้าใจ (H-U-A), เข้าถึง (M-S-A), และพัฒนา (R-N-G) เพื่อสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพ

3.2.3 กลไกขับเคลื่อน (PROPEL): คือ "นวัตกรรม OK Model" ซึ่งทำหน้าที่เป็นกลไกเชิงปฏิบัติการในระดับห้องเรียน เพื่อขับเคลื่อนให้กระบวนการภาพใหญ่ประสบความสำเร็จ โดยมีหัวใจสำคัญคือ O - Outcome-focused (การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้) และ K - Key Stakeholder Feedback (การรับฟังเสียงสะท้อนจากนักเรียน)

3.2.4 เป้าหมาย (GOAL): คือผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นจากการใช้นวัตกรรมอย่างเป็นระบบครอบคลุม 3 ระดับ ได้แก่ ผู้เรียน (Learner) มีคุณภาพและทักษะแห่งศตวรรษที่ 21, ครู (Teacher) เป็นครูมืออาชีพที่จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้, และโรงเรียน (School) กลายเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

3.3 การออกแบบนวัตกรรมและรากฐานทางทฤษฎี

OK Model ได้รับการออกแบบโดยมีรากฐานมาจากหลักการสำคัญสองประการคือ O - Outcome-focused (มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้) และ K - Key Stakeholder Feedback (รับฟังเสียงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก) ซึ่งสอดคล้องและเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญของ ฮั่มสร้างโมเดล ในระดับห้องเรียน

3.3.1 O - Outcome-focused (มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้): หลักการนี้สอดคล้องกับองค์ประกอบ A - Adaptive Curriculum and Learning ของ "ฮั่มสร้างโมเดล" ที่มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียน การนิเทศแบบ OK Model จะเริ่มต้นด้วยการ "เข้าใจ" ร่วมกันว่า "หลังจบบทเรียนนี้นักเรียนต้องทำอะไรได้บ้าง?" เพื่อให้แน่ใจว่าการจัดการเรียนรู้ที่ปรับเปลี่ยนไปนั้นนำไปสู่ผลลัพธ์ที่วัดผลได้จริง

3.3.2 K - Key Stakeholder Feedback (รับฟังเสียงสะท้อนจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก): หลัก การนี้สอดคล้องโดยตรงกับองค์ประกอบ M - Multi-Stakeholder Participation (การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย) และ A - Active Communication (การสื่อสารเชิงรุก) ของ

"อ่วมสร้างโมเดล" การนำ เสียงสะท้อนของนักเรียนมาเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน คือการ "เข้าถึง" ข้อมูลที่แท้จริงจากผู้รับบริการโดยตรง ทำให้การพัฒนามีความหมายและตรงจุด

นวัตกรรม OK Model ได้บูรณาการทฤษฎีการนิเทศที่สำคัญหลายแขนง เพื่อสร้างกระบวนการที่แข็งแกร่งและยืดหยุ่น ดังตารางที่ 1 การสังเคราะห์ทฤษฎี

ตารางที่ 1 การสังเคราะห์ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ทฤษฎีการนิเทศ	จุดเน้นของทฤษฎี	แนวทางการบูรณาการกับ OK Model
การนิเทศคลินิก	กระบวนการที่เป็นระบบ 3 ขั้นตอน (วางแผน-สังเกต-สะท้อน ผล)	ใช้เป็นโครงสร้างหลักเชิงทฤษฎีของกระบวนการ OK Model ทั้ง 3 ขั้นตอน
การนิเทศแบบกัลยาณมิตร	ความสัมพันธ์แนวราบเพื่อนช่วยเพื่อน	กำหนดให้ผู้ประเมินคือเพื่อนครู (Peer) เพื่อสร้างความไว้วางใจ สร้างบรรยากาศการพัฒนาเชิงบวก
การโค้ช (Cognitive Coaching)	ใช้คำถามกระตุ้นให้ครูกิจติวิเคราะห์และค้นพบคำตอบด้วยตนเอง	ใช้เทคนิคการตั้งคำถามในขั้นตอนที่ 3 (การ สะท้อนผล) เพื่อส่งเสริมการคิดไตร่ตรอง
การนิเทศแบบนำตนเอง	ครูเป็นผู้กำหนดเป้าหมายและนำกระบวนการพัฒนาตนเอง	ใช้กรอบ OK Model เป็นเครื่องมือให้ครูที่มีประสบการณ์ได้ประเมินและพัฒนาการสอนของตนเอง

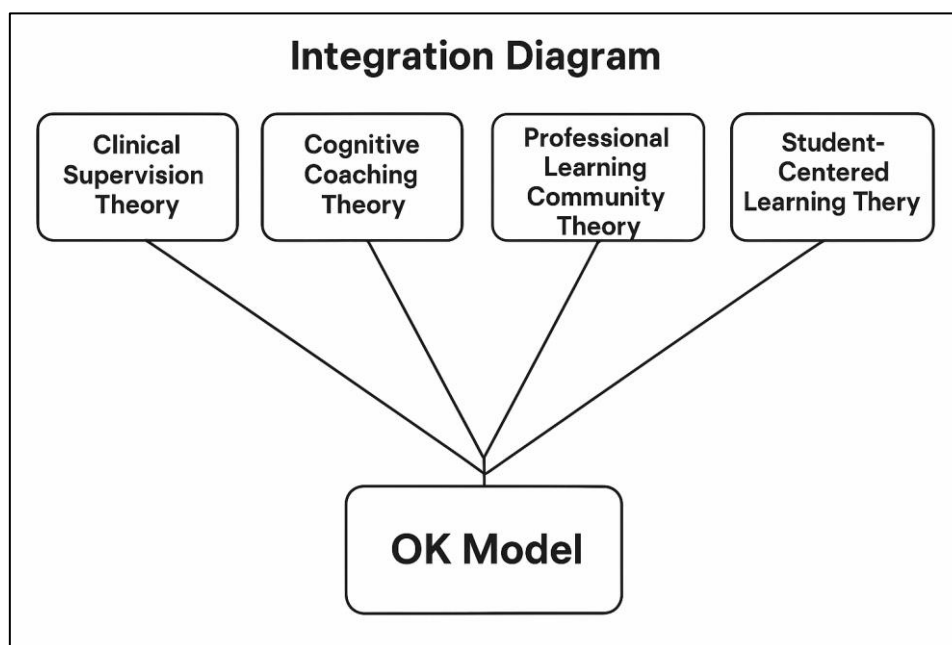
จากตารางข้างต้น สามารถอธิบายรายละเอียดของแต่ละทฤษฎีที่นำมาเป็นรากฐานในการพัฒนานวัตกรรม OK Model ได้ดังนี้

การนิเทศคลินิก (Clinical Supervision): เป็นกระบวนการนิเทศที่เน้นการพัฒนาการสอนของ ครูอย่างเป็นระบบและมีปฏิสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด โดยมีวงจรการทำงาน 3 ขั้นตอนที่ชัดเจน ได้แก่ การประชุมวางแผนร่วมกัน (pre-conference), การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน (observation) และการ ประชุมให้ข้อมูลป้อนกลับ (post-conference) (Goldhammer, Anderson, & Krajewski, 1993) แนวคิดนี้ถูกพัฒนาขึ้นเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน และใช้ข้อมูลเหล่านั้นเป็นฐานในการสะท้อนผลและพัฒนาการสอนอย่างตรงจุด ซึ่งเป็นโครงสร้างหลักที่นวัตกรรม "OK Model" นำมาประยุกต์ใช้(Cogan, 1973)

การนิเทศแบบกัลยาณมิตร (Collegial/Peer Supervision): เน้นการสร้าง ความสัมพันธ์แนวราบระหว่างเพื่อนครูด้วยกัน เพื่อร่วมมือกันพัฒนาการสอนในบรรยากาศที่ไว้วางใจ และปราศจากการตัดสิน (Glickman, Gordon, & Ross-Gordon, 2018) ใน "OK Model" แนวคิดนี้ ถูกนำมาใช้โดยส่งเสริมให้ผู้ประเมินทำหน้าที่เป็น "กัลยาณมิตร" เพื่อสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการทำงานร่วมกันและการพัฒนาไปพร้อมกัน

การโค้ชเชิงพุทธิปัญญา (Cognitive CoachingSM): เป็นรูปแบบการสนับสนุนที่ มุ่งเน้นการ พัฒนาความคิดภายในของครู ผู้โค้ชจะใช้การตั้งคำถามปลายเปิดและการรับฟังอย่างตั้งใจ เพื่อ ช่วยให้ครูสามารถสะท้อนการสอนของตนเอง, ตระหนักรู้ถึงกระบวนการตัดสินใจ, และค้นพบ แนวทางการพัฒนาได้ด้วยตนเอง (Costa & Garmston, 1994) เทคนิคการตั้งคำถามจากแนวคิดนี้ถูก นำมาใช้ในขั้นตอนที่ 3 (Reflection & OK Development) ของ "OK Model" เพื่อส่งเสริมให้ครูเป็น เจ้าของการเรียนรู้และพัฒนาวิชาชีพของตนเอง

การนิเทศแบบนำตนเอง (Self-Directed Supervision): "OK Model" สามารถ ใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการนิเทศรูปแบบนี้ โดยครูสามารถนำกรอบการประเมินผลลัพธ์ผู้เรียน (Outcome focused) และการรวบรวมข้อมูลจากผู้เรียน (Key Stakeholder Feedback) ไปใช้ใน กระบวนการพัฒนาตนเองได้อย่างอิสระ (Glickman et al., 2018)

แผนภาพที่ 1 การบูรณาการทฤษฎีใน OK Model

3.4 ขั้นตอนการนำนวัตกรรมไปใช้

กระบวนการนิเทศแบบ OK Model ดำเนินการภายใต้หลักการ "เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา" ซึ่งเป็นหัวใจของ "ฮ่วมสร้างโมเดล" ดังนี้

3.4.1 **ขั้นตอนที่ 1: ขั้น "เข้าใจ" (Understanding) - O: Objective Setting & Planning** สอดคล้องกับ H - Holistic Understanding ของ "ฮ่วมสร้างโมเดล" คือการสร้างความเข้าใจภาพรวมของบทเรียนร่วมกัน

1) **Pre-Conference** (การประชุมก่อนนิเทศ): ครูผู้สอนและกรรมการนิเทศประชุมร่วมกันเพื่อสร้างความเข้าใจของครุรวม คือการกำหนดผลลัพธ์การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ (Desired Learning Outcomes) ของชั่วโมงเรียนให้ชัดเจนและร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปสู่เป้าหมายนั้น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ (S - Strategic Management) ในระดับชั้นเรียน ตกลงวิธีการประเมินผลลัพธ์จากชิ้นงาน /ภาระงาน และการสังเกตพฤติกรรมผู้เรียน

3.4.2 **ขั้นตอนที่ 2: ขั้น "เข้าถึง" (Access) - K: Key Observation & Feedback Collection** สอดคล้องกับ A - Active Communication และ M - Multi-Stakeholder Participation ของ "ฮ่วมสร้างโมเดล" คือการเปิดช่องทางให้เกิดการสื่อสารและการมีส่วนร่วม

1) **Classroom Observation** (การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน): กรรมการนิเทศเข้าสังเกตการณ์ โดยจะโฟกัสที่พฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก

2) **Student Feedback Collection** (การรวบรวมคะแนนจากผู้เรียน): ในช่วง 5 นาทีสุดท้ายของชั่วโมงเรียน เปิดโอกาสให้นักเรียนซึ่งเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลัก ได้มีส่วนร่วมในการประเมิน ผ่านการแสดงออกทางสัญลักษณ์ที่เข้าใจง่าย ตามรูปแบบคือการใช้คำถามชี้แนะเช่น "วันนี้ นักเรียนเข้าใจเนื้อหาที่ครูสอน" "กิจกรรมในวันนี้ทำให้นักเรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น" "นักเรียนคิดว่านักเรียนสามารถทำ.....(ระบุผลลัพธ์การเรียนรู้).....ได้ด้วยตนเอง" นักเรียนให้คะแนนใน 3 ระดับ พร้อมสัญลักษณ์มือเพื่อสร้างบรรยากาศเชิงบวก

3) **การขยายผลการมีส่วนร่วมสู่ผู้ปกครอง** นอกเหนือจากการนิเทศภายในระหว่างเพื่อนครูแล้ว โรงเรียนยังได้ต่อยอดหลักการของ OK Model ไปสู่การสร้างการมีส่วนร่วมกับผู้ปกครอง ซึ่งถือเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่สำคัญที่สุด โดยได้จัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามารับทราบพัฒนาการของผู้เรียนระหว่างภาคเรียน และร่วมสะท้อนความคิดเห็นต่อการจัดการเรียนรู้ของครูและการเรียนรู้ของบุตรหลานผ่านกรอบแนวคิดของ OK Rating กิจกรรมนี้ถือเป็นการนำหลักการ M - Multi-Stakeholder Participation และ A - Active Communication ของ "ฮ่วมสร้างโมเดล" มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมทำให้การ "เข้าถึง" ข้อมูลไม่ได้จำกัดอยู่แค่ในโรงเรียนแต่ยังรวมถึงผู้ปกครองของนักเรียนด้วย

3.4.3 ขั้นตอนที่ 3: ขั้น"พัฒนา" (Development) - Reflection & OK

Development สอดคล้องกับ G - Growth-oriented Professional Development ของ "ข้ามสร้างโมเดล" และเป็นหัวใจของการขับเคลื่อนสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

1) **Post-Conference** (การประชุมหลังนิเทศ): ครูผู้สอนและกรรมการนิเทศประชุมร่วมกันเพื่อสะท้อนผลวิเคราะห์ข้อมูล 3 ส่วน

- 1.1) ผลงาน/ภาระงานของนักเรียน (สะท้อนผลลัพธ์)
- 1.2) ข้อมูลการสังเกตการณ์ของผู้ประเมิน (สะท้อนกระบวนการ)
- 1.3) ผลการประเมินจากนักเรียน (สะท้อนความรู้สึกรับรู้)

2) **สรุปผลการประเมิน (OK Rating):** ร่วมกันสรุปผลเพื่อวางแผนพัฒนาการสอนต่อไป

ตารางที่ 2 เกณฑ์การประเมินและสัญลักษณ์ (OK Rating)

ระดับ	สัญลักษณ์	ความหมายและเกณฑ์การพิจารณา
ดีมาก (Excellent)		ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังและเกินกว่าที่คาดหวัง: นักเรียนส่วนใหญ่ (มากกว่า 80%) ทำภาระงานได้ถูกต้องสมบูรณ์, นักเรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ หรืออธิบายต่อยอดได้, บรรยากาศการเรียนรู้เต็มไปด้วยความกระตือรือร้น นักเรียนมีส่วนร่วมสูง, ผลประเมินจากผู้เรียนอยู่ในระดับดีมากเป็นส่วนใหญ่
ดี (Good)		ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังได้ตามเป้าหมาย: นักเรียนส่วนใหญ่ (ประมาณ 70-80%) ทำภาระงานได้ถูกต้อง, นักเรียนเข้าใจเนื้อหาหลัก สามารถตอบคำถามพื้นฐานได้, นักเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในกิจกรรม, ผลประเมินจากผู้เรียนอยู่ในระดับดีเป็นส่วนใหญ่
พอใช้ (Fair)		ผู้เรียนส่วนหนึ่งยังไม่บรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวัง: นักเรียนน้อยกว่า 70% ที่ทำภาระงานได้ถูกต้อง, พบว่านักเรียนบางส่วนยังสับสนในเนื้อหาสำคัญ, การมีส่วนร่วมในชั้นเรียนอยู่ในระดับปานกลาง, ควรมีการวางแผนเพื่อพัฒนา/ปรับปรุงการสอนในจุดที่พบ

หัวใจสำคัญ: ระดับ "พอใช้" ไม่ใช่การตัดสินว่า "ล้มเหลว" แต่เป็น "โอกาสในการพัฒนา" (Opportunity for growth & Kindness) โดยใช้ข้อมูลที่ได้มาวางแผนพัฒนาร่วมกันในวง PLC ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด N - Network Building ในการสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในองค์กร

3.5 การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนการดำเนินงาน แบ่งออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

3.5.1 ระยะที่ 1: ก่อนเริ่มเก็บข้อมูล (ต้นภาคเรียน) ขั้นตอนนี้คือการเตรียมความพร้อมและเก็บข้อมูลฐาน (Baseline Data) เพื่อใช้เป็นตัวเปรียบเทียบ

1) ประชุมชี้แจงและสร้างความเข้าใจ จัดประชุมสำหรับ ครูกลุ่มตัวอย่าง (ป.3, ป.6, ม.2) เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์, ขั้นตอนของ OK Model, และทำความเข้าใจ "แบบประเมิน Rubric" ร่วมกัน เน้นย้ำว่ากระบวนการนี้มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาาร่วมกันในบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร ไม่ใช้การตัดสิน

2) จัดเก็บข้อมูลพื้นฐาน (Baseline Data)

ด้านผลสัมฤทธิ์: จัดทำและทดสอบ แบบทดสอบก่อนเรียน (Pre-test) ในหน่วยการเรียนรู้ที่ท่านจะใช้ในการนิเทศ เพื่อวัดความรู้พื้นฐานของนักเรียนกลุ่มตัวอย่างก่อนเริ่มใช้นวัตกรรม

ด้านความพึงพอใจ: อาจให้นักเรียนและครูกลุ่มตัวอย่างทำ แบบประเมินความพึงพอใจฉบับก่อนการทดลอง เพื่อวัดความรู้สึกตั้งต้นต่อการเรียนการสอนและการนิเทศในปัจจุบัน

3.5.2 ระยะที่ 2: ระหว่างการเก็บข้อมูล (กลางภาคเรียน) นี่คือหัวใจของการดำเนินงาน คือการนำ OK Model ไปปฏิบัติและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ

1) ดำเนินการตามวงจร OK Model ดำเนินการนิเทศกับครูกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 2-3 รอบ (Cycle) ตลอดภาคเรียน โดยแต่ละรอบต้องครบกระบวนการ คือ Pre-Conference → Classroom Observation → Post-Conference

2) รวบรวมข้อมูลในทุกรอบการนิเทศ

ข้อมูลคุณภาพการสอน: ผู้นิเทศใช้ แบบประเมินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (Rubric) (จากภาคผนวก) ในการบันทึกผลระหว่างกาสังเกตการณ์ทุกครั้ง

ข้อมูลจากนักเรียน: ครูผู้สอนรวบรวม ข้อมูลป้อนกลับจากนักเรียน (Student Feedback) และผลงาน/ภาระงานของนักเรียน (Student Work) ในช่วงที่มีการสังเกตการณ์

3) ข้อมูลความพึงพอใจ เมื่อสิ้นสุดการทดลองในภาคเรียน ให้ครูและนักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความพึงพอใจ ฉบับหลังการทดลอง (จากภาคผนวก)

4) เก็บข้อมูลผลสัมฤทธิ์หลังเรียน เมื่อสอนจบหน่วยการเรียนรู้แล้ว ให้ดำเนินการทดสอบด้วยแบบทดสอบหลังเรียน (Post-test) ซึ่งเป็นฉบับเดียวกับ Pre-test เพื่อวัดพัฒนาการของนักเรียน

3.5.3 ระยะที่ 3: การวิเคราะห์ข้อมูล (ปลายภาคเรียน) นำข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมมาวิเคราะห์เพื่อสรุปผลการวิจัย

1) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลสัมฤทธิ์: เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยระหว่าง Pre-test และ Post-test เพื่อหาค่าคะแนนพัฒนาการและคำนวณเป็นร้อยละของผลสัมฤทธิ์ที่เพิ่มขึ้น

คุณภาพการสอน: นำคะแนนจาก Rubric ในแต่ละรอบมาหาค่าเฉลี่ย เพื่อดูแนวโน้มการพัฒนาของครูแต่ละคน.

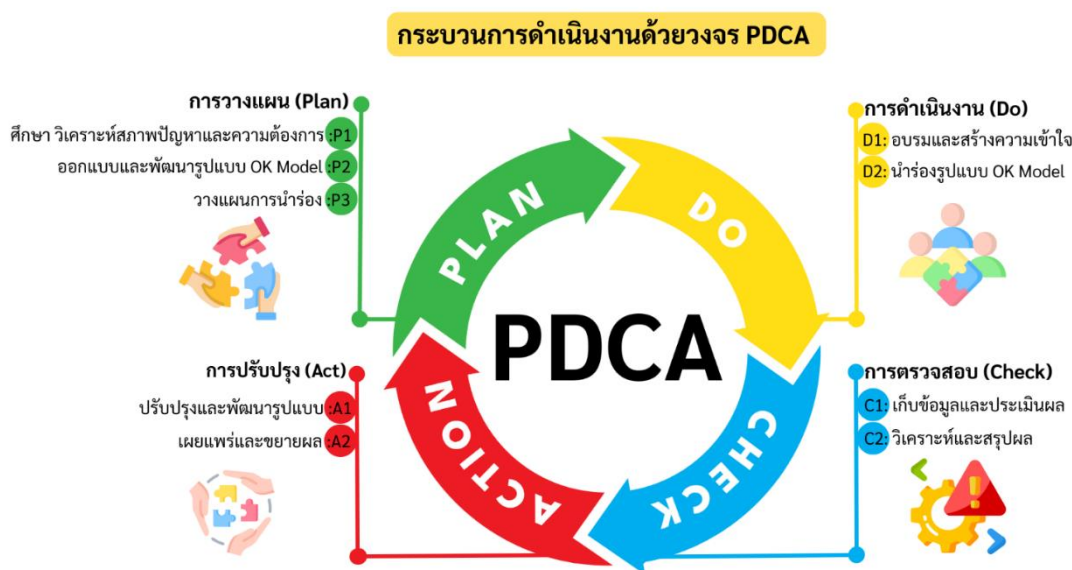
ความพึงพอใจ: นำคะแนนจาก แบบประเมินความพึงพอใจ มาหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลผลตามเกณฑ์

2) วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ: นำบันทึกจากการสังเกตการณ์, ข้อเสนอแนะในแบบประเมิน, และบันทึกจากการประชุม Post-Conference มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เพื่อสรุปประเด็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น, จุดเด่น, และโอกาสในการพัฒนา

3) สรุปผลเพื่อการปรับปรุง: นำผลการวิเคราะห์ทั้งหมดมาสรุปเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย และที่สำคัญที่สุดคือใช้ผลลัพธ์นี้ในการปรับปรุง นวัตกรรม OK Model และเครื่องมือต่างๆ ให้สมบูรณ์ที่สุด ก่อนที่จะนำไปขยายผลในภาคเรียนต่อไป

4. กระบวนการหรือขั้นตอนการดำเนินงาน (วงจรคุณภาพ PDCA)

การพัฒนาแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model ดำเนินการภายใต้วงจรคุณภาพ PDCA (Plan-Do-Check-Act) เพื่อให้มั่นใจว่ากระบวนการพัฒนาเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ดังภาพที่ 3 นี้

ภาพที่ 3 กระบวนการดำเนินงานด้วยวงจร PDCA

4.1 ขั้นที่ 1: การวางแผน (Plan)

4.1.1 P1: ศึกษา วิเคราะห์สภาพปัญหาและความต้องการ: ดำเนินการศึกษาริบทของ โรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม ปัญหาในการจัดการเรียนรู้ของครูและความต้องการในการพัฒนารูปแบบการนิเทศที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมถึงการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนิเทศการศึกษาและการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

4.1.2 P2: ออกแบบและพัฒนารูปแบบ OK Model: นำ ข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาใช้ในการออกแบบและสร้างรูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model รวมถึงเครื่องมือที่ใช้ในการนิเทศและประเมินผล เช่น แบบสังเกตการณ์ แบบประเมินจากนักเรียน และเกณฑ์ OK Rating

4.1.3 P3: วางแผนการนำร่อง: กำหนดกลุ่มเป้าหมาย (ครูและนักเรียน) ระยะเวลา และวิธีการนำร่องรูปแบบ OK Model ในชั้นเรียนที่กำหนด โดยจะเริ่มทดลอง ครั้งที่ 1 กับกลุ่มตัวอย่าง 1 ชั้นเรียนโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง คือ ช่วงชั้นที่ 1 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 และช่วงชั้นที่ 3 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4.2 ขั้นที่ 2: การดำเนินงาน (Do)

4.2.1 D1: อบรมและสร้างความเข้าใจ: จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนและกรรมการนิเทศเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด และขั้นตอนการใช้ OK Model รวมถึงการใช้เครื่องมือต่างๆ

ภาพชุดที่ 4 การอบรมและสร้างความเข้าใจให้กับครู

4.2.2 D2: นำร่องรูปแบบ OK Model: ดำเนินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ตามขั้นตอนของ OK Model ในชั้นเรียนที่กำหนด โดยมีการ Pre-Conference, Classroom Observation, Student Feedback Collection และ Post-Conference คือ

1) **Pre-Conference** การประชุมก่อนการนิเทศ หรือ การประชุมวางแผนร่วมกัน คือขั้นตอนที่ครูผู้สอนและผู้นิเทศ (หรือเพื่อนครู) มาประชุมพูดคุยกัน ก่อน ที่จะมีการเข้าสังเกตการณ์ในชั้นเรียนจริง วัตถุประสงค์หลักของขั้นตอนนี้คือ

1.1) สร้างความเข้าใจร่วมกัน: ตกลงกันว่าในชั่วโมงเรียนที่จะสังเกตการณ์นั้น มีเป้าหมายหรือผลลัพธ์การเรียนรู้ (Learning Outcome) อะไรที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับนักเรียน

1.2) วางแผนการสอน: ครูจะอธิบายแผนการสอนและกิจกรรมที่จะใช้เพื่อให้ผู้นิเทศเข้าใจภาพรวม

1.3) กำหนดจุดสังเกต: อาจมีการตกลงกันว่าให้ผู้นิเทศช่วยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในประเด็นใดเป็นพิเศษ

ภาพที่ 5 การประชุมก่อนการนิเทศ สร้างความเข้าใจร่วมกัน วางแผน กำหนดจุดสังเกต

2) **Classroom Observation** การสังเกตการณ์ในชั้นเรียน คือขั้นตอนที่ผู้นิเทศเข้าไปในห้องเรียนเพื่อสังเกตการณ์จัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นจริง โดยในบริบทของ OK Model จะเน้นการสังเกตไปที่ พฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนเป็นหลัก ไม่ใช่การจับผิดครู เพื่อรวบรวมข้อมูลว่านักเรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่วางแผนไว้ในขั้น Pre-Conference หรือไม่

3) **Student Feedback Collection** การรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากนักเรียน คือกระบวนการที่เปิดโอกาสให้นักเรียนซึ่งเป็นผู้รับบริการโดยตรง ได้แสดงความคิดเห็นหรือประเมิน การเรียนการสอนในชั่วโมงนั้นๆ โดยใช้การยกมือให้คะแนนแบบ OK Rating หรือการเขียนแสดง ความคิดเห็น เพื่อนำเสียงสะท้อนที่แท้จริงของนักเรียนมาใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาต่อไป

4) **Post-Conference** การประชุมหลังการนิเทศ หรือ การประชุมสะท้อน ผล คือขั้นตอนสุดท้ายที่ครูผู้สอนและผู้นิเทศจะกลับมาประชุมพูดคุยกันอีกครั้ง หลังจากการ สังเกตการณ์ในชั้นเรียนเสร็จสิ้นแล้ว วัตถุประสงค์หลักคือ

4.1) สะท้อนผลร่วมกัน: นำข้อมูลทั้งหมดที่รวบรวมได้ (ข้อมูลจาก การสังเกตการณ์, ข้อมูลจากนักเรียน, และผลงานของนักเรียน) มาอภิปรายร่วมกันในบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร

4.2) ค้นหาจุดเด่นและโอกาสในการพัฒนา: ร่วมกันวิเคราะห์ว่า อะไรคือสิ่งที่ทำได้ดี และมีประเด็นใดที่สามารถพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นได้อีก

4.3) วางแผนสำหรับอนาคต: กำหนดเป้าหมายและแนวทางการ พัฒนาการสอนสำหรับครั้งต่อไปร่วมกัน

ภาพที่ 6 การสังเกตการณ์ในชั้นเรียนและการรวบรวมข้อมูลป้อนกลับจากนักเรียนในชั้นเรียนนาร่อง

4.3 ขั้นที่ 3: การตรวจสอบ (Check)

4.3.1 C1: เก็บข้อมูลและประเมินผล: รวบรวมข้อมูลจากการนำร่อง เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน, ผลการประเมิน OK Rating ของครู, และความพึงพอใจของครูและนักเรียนต่อการใช้ OK Model

4.3.2 C2: วิเคราะห์และสรุปผล: วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เพื่อประเมินประสิทธิภาพประสิทธิผล และ ความพึงพอใจของรูปแบบ OK Model รวมถึงระบุจุดแข็ง จุดอ่อน และข้อเสนอแนะเพื่อการ ปรับปรุง

ภาพที่ 7 เก็บข้อมูลและประเมินผล ผลการประเมิน OK Rating ของครูจากนักเรียน

4.4 ขั้นที่ 4: การปรับปรุง (Act)

4.4.1 A1: ปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบ: นำผลการประเมินและข้อเสนอแนะจากขั้นตอนการตรวจสอบมาใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาารูปแบบ OK Model ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4.4.2 A2: เผยแพร่และขยายผล: หลังจากปรับปรุงแล้ว นำรูปแบบ OK Model ไปเผยแพร่และ ขยายผลสู่การปฏิบัติในทุกชั้นเรียนรวมถึงการขยายผลให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศ และขยายผลสู่โรงเรียนอื่นๆในระดับเครือข่ายสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ภาพที่ 8 ขยายผลสู่การปฏิบัติในทุกชั้นเรียน

ภาพที่ 9 การขยายผลให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในกระบวนการนิเทศ

5. ผลการดำเนินงาน/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

5.1 ผลการดำเนินงานเชิงปริมาณ

ผลการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงสถิติจากการนำนวัตกรรมไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ยืนยันถึงประสิทธิภาพของ OK Model อย่างมีนัยสำคัญ ดังนี้

5.1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงขึ้น: นักเรียนในชั้นเรียนนำร่องมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังใช้นวัตกรรม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25.7 เมื่อเทียบกับคะแนนก่อนเรียน

5.1.2 คุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูพัฒนาขึ้น: ผลการประเมินคุณภาพการสอนด้วยเกณฑ์ OK Rating พบว่าครูผู้สอนในกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับการประเมินอยู่ใน ระดับคุณภาพ 'ดีมาก' และ 'ดี'

5.1.3 ความพึงพอใจอยู่ในระดับสูงมาก: ครูผู้สอน มีความพึงพอใจต่อรูปแบบการนิเทศ OK Model ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.82) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ของครูที่ได้รับการนิเทศด้วย OK Model ในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย 4.65)

5.2 ผลการดำเนินงานเชิงคุณภาพ

นอกเหนือจากตัวเลขแล้ว นวัตกรรม OK Model ยังได้สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงคุณภาพที่สำคัญต่อทุกภาคส่วน ดังนี้

5.2.1 ด้านครูผู้สอน: ครูมีความมั่นใจและสามารถออกแบบและจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมองว่ากระบวนการนิเทศเป็นการพัฒนาร่วมกัน ไม่ใช่การตัดสิน ทำให้เกิดบรรยากาศการทำงานแบบกัลยาณมิตรที่เอื้อต่อการเติบโตทางวิชาชีพ

ภาพที่ 10 จัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

5.1.2 ด้านนักเรียน: นักเรียนรู้สึกว่าคุณครูมีส่วนร่วมและเสียงของตนเองมีความหมายต่อการเรียนรู้ ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียนรู้มากขึ้น บรรยากาศในชั้นเรียนมีความเป็นประชาธิปไตย และปลอดภัยในการแสดงความคิดเห็น

ภาพที่ 10 นักเรียนให้คะแนนครูผู้สอนในรูปแบบ OK Rating

5.1.3 ด้านผู้ปกครองนักเรียน: เกิดความสัมพันธ์รูปแบบใหม่ในฐานะ "หุ้นส่วนทางการศึกษา" ผู้ปกครองมีความเชื่อมั่นและไว้วางใจในกระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนมากขึ้น และได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของทีมพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริง

ภาพที่ 11 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมรับรู้พัฒนาการของบุตรหลานและร่วมสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

5.1.4 **ด้านวัฒนธรรมองค์กร:** เกิดวัฒนธรรมการเปิดห้องเรียนเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และมีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่เข้มแข็งและเป็นธรรมชาติมากขึ้น ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน

ภาพที่ 12 กระบวนการ PLC

6. ปัจจัยความสำเร็จ

การนำ "การพัฒนารูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model ไปใช้จนประสบความสำเร็จในโรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินท่อม มีปัจจัยสำคัญหลายประการ ได้แก่

6.1 การสนับสนุนจากผู้บริหาร: ผู้บริหารโรงเรียนให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ทั้งในด้านนโยบาย ทรัพยากร และการสร้างขวัญกำลังใจ ซึ่งเป็นแรงขับเคลื่อนสำคัญที่ทำให้ นวัตกรรมสามารถดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและต่อเนื่อง

6.2 การเชื่อมโยงนวัตกรรมระดับห้องเรียน (OK Model) เข้ากับนโยบายระดับโรงเรียน (อ่วมสร้างโมเดล): การที่ OK Model ถูกออกแบบมาให้สอดคล้องและเป็นส่วนหนึ่งของ “อ่วมสร้างโมเดล” ซึ่งเป็นนวัตกรรมการบริหารจัดการของโรงเรียน ทำให้เกิดการทำงานที่เป็นระบบและสอดคล้องประสานกันในทุกกระดับ ส่งผลให้นวัตกรรมได้รับการยอมรับและนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

6.3 ความชัดเจนและเป็นรูปธรรมของเครื่องมือ (OK Rating): เกณฑ์การประเมินและสัญลักษณ์ (OK Rating) ที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ทำให้ครูและนักเรียนสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการสะท้อนผลและพัฒนาตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6.4 การสร้างบรรยากาศแบบกัลยาณมิตร: การนิเทศที่เน้นความสัมพันธ์แบบเพื่อนช่วยเพื่อนและการสร้างบรรยากาศที่ไว้วางใจ ปราศจากการตัดสิน ทำให้ครูรู้สึกปลอดภัยที่จะเปิดใจรับฟังข้อเสนอแนะและร่วมกันพัฒนาการจัดการเรียนรู้

6.5 การยืนยันประสิทธิภาพของทฤษฎีการนิเทศและการโค้ช: ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25.7 และผลการประเมิน OK Rating ของครูที่อยู่ในระดับสูง เป็นการยืนยันประสิทธิภาพของทฤษฎีการนิเทศคลินิก (Clinical Supervision) ที่เน้นกระบวนการที่เป็น

ระบบ (Goldhammer et al., 1993) และการโค้ชเชิงพุทธิปัญญา (Cognitive Coaching) ที่มุ่งเน้นการกระตุ้นให้ครูเกิดการสะท้อนคิด (Costa & Garmston, 1994) ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่าเมื่อครูได้รับการสนับสนุนอย่างเป็นระบบและมีโอกาสในการไตร่ตรองการสอนของตนเอง ย่อมนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

6.6 การสะท้อนความสำคัญของหลักการมีส่วนร่วม: เสียงสะท้อนเชิงบวกจากนักเรียนและความพึงพอใจในระดับสูงของทั้งครูและนักเรียน สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของหลักการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Multi-Stakeholder Participation) ในทางปฏิบัติ (DuFour et al., 2010) การที่ "OK Model" ให้ความสำคัญกับการนำข้อมูลจากนักเรียนมาใช้ในการประเมินและพัฒนาการสอน ทำให้ครูสามารถปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ได้ตรงกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น และในขณะเดียวกัน นักเรียนก็รู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student-centered Learning) และช่วยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เชิงบวกในชั้นเรียน

6.7 การมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันของผู้ปกครองและชุมชน ความสำเร็จของ OK Model ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงบุคลากรภายในโรงเรียน แต่ยังเกิดจากการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการรับรู้และสะท้อนผลการเรียนรู้ของนักเรียน การมีส่วนร่วมนี้ได้สร้างการยอมรับและความรู้สึกเป็นเจ้าของร่วมกัน ทำให้ผู้ปกครองเปลี่ยนบทบาทจากผู้สังเกตการณ์ภายนอกมาเป็น "หุ้นส่วนทางการศึกษา" ที่พร้อมให้การสนับสนุนและร่วมมือกับโรงเรียนอย่างเต็มที่ซึ่งถือเป็นแรงขับเคลื่อนที่สำคัญอย่างยิ่งที่ทำให้วัฏกรรมนี้ประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน

7. บทเรียนที่ได้รับ

7.1 บทเรียนที่ได้รับ

7.1.1 การนิเทศที่ทรงพลังที่สุดคือการที่ครูได้เห็นข้อมูลผลลัพธ์จากผู้เรียนของตนเองโดยตรง การที่ OK Model เน้นการรวบรวมข้อมูลจากนักเรียนโดยตรงทำให้ครูสามารถเห็นผลกระทบของการสอนได้อย่างชัดเจน ซึ่งเป็นแรงจูงใจที่สำคัญในการพัฒนาตนเอง

7.1.2 ความท้าทายในช่วงแรกคือการสร้างความไว้วางใจให้ครูเชื่อมั่นว่ากระบวนการนี้ไม่ใช่การจับผิด การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทัศน์จากการนิเทศแบบเดิมมาสู่การนิเทศที่เน้นการพัฒนาและกลายมิตินต้องใช้เวลาในการสร้างความเข้าใจและความไว้วางใจ

7.2 ข้อเสนอแนะ

7.2.1 ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่องเทคนิคการตั้งคำถามเพื่อการสะท้อนคิด (Cognitive Coaching) ให้กับกรรมการนิเทศเพิ่มเติมเพื่อเสริมสร้างทักษะในการโค้ชและสนับสนุนครูให้สามารถพัฒนาตนเองได้อย่างยั่งยืน

7.2.2 พัฒนาแบบฟอร์มการประเมินของนักเรียนในรูปแบบดิจิทัล เพื่อให้สามารถเก็บและ วิเคราะห์ข้อมูลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น และสามารถนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนการสอนได้อย่างทันทั่วถึง

7.2.3 การเพิ่มส่วนการอภิปรายผลนี้เป็นการยกระดับรายงานจากการเป็นเพียงการนำเสนอ "วิธีปฏิบัติ ที่เป็นเลิศ (Best Practice)" ไปสู่การเป็น "งานวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research)" ที่สมบูรณ์แบบมากขึ้น เพราะไม่เพียงแต่แสดงให้เห็นว่า "ทำอะไร" และ "ผลเป็นอย่างไร" แต่ยังอธิบายได้ว่า "ทำไมผลจึงเป็นเช่นนั้น" โดยเชื่อมโยงกับหลักการและทฤษฎีซึ่งแสดงให้เห็นถึงความลึกซึ้งในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการดำเนินงานและเป็นประโยชน์ต่อการนำไปพัฒนาต่อยอดในอนาคต

8. การเผยแพร่/การได้รับการยอมรับ

การพัฒนาแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model ได้รับการเผยแพร่และยอมรับในระดับหนึ่ง ดังนี้

8.1 เผยแพร่ในช่องทางออนไลน์ ได้แก่ เฟสบุ๊กแฟนเพจของโรงเรียนบ้านโสกชั้น

<https://www.facebook.com/Sokchan.School> เผยแพร่บทความลงในเว็บไซต์ วิชาการดอทเน็ต

<https://publish.vichakan.net> และเว็บไซต์ครูบ้านนอกดอทคอม <https://www.kroobannok.com>

8.2 การนำเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเครือข่ายสถานศึกษา: โรงเรียนบ้านโสกชั้น-หินห่อม

ได้นำเสนอผลการดำเนินงานของ OK Model ในการประชุมผู้บริหารระดับเครือข่ายสถานศึกษา

ภาพที่ 13 นำเสนอผลการดำเนินงานของ OK Model ในการประชุมผู้บริหาร

บรรณานุกรม

- ชัยวัฒน์ สุทธิรัตน์. (2552). 80 นวัตกรรมจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ. กรุงเทพฯ: แดเน็กซ์ อินเทอร์เน็ตคอร์ปอเรชั่น.
- ไชย ณ พล อัครศุภเศรษฐ์ (2551). การพัฒนานวัตกรรม : ศักยภาพการแข่งขันสู่โลกอนาคต Creative & Innovation. กรุงเทพฯ : เคล็ดไทย.
- ทิตินา แคมมณี. (2562). ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัด กระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 23. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นิพนธ์ สุขปรีดี. (2545). นวัตกรรมเทคโนโลยีสื่อสารการศึกษา. กรุงเทพฯ: นีลนาราการพิมพ์
- เนาวนิตย์ สงคราม (2556). การสร้างนวัตกรรมเปลี่ยนผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างนวัตกรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตร ยิ้มสุด. (2562). นวัตกรรมทางการศึกษา. สืบค้นจาก <https://www.gotoknow.org/posts/401951>
- สมนึก เอื้อจิระพงษ์พันธ์ และคณะ. (2553). นวัตกรรม: ความหมาย ประเภท และความสำคัญต่อการเป็น ผู้ประกอบการ. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี. (2567). คู่มือการพัฒนานวัตกรรมการศึกษาเพื่อคัดสรรสุดยอด นวัตกรรมของสถานศึกษานำร่อง ในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดอุบลราชธานี.

ภาคผนวก

- แบบประเมินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ OK Model
- แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับครู ต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model
- แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียนต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model
- เอกสารการเผยแพร่นวัตกรรม

แบบประเมินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ OK Model

1. ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อครูผู้สอน: _____

วิชา/รายวิชา: _____

ระดับชั้น: _____

หัวข้อบทเรียน: _____

วันที่/เวลา: _____

ผู้ประเมิน: _____

2. แบบประเมินการนิเทศการจัดการเรียนรู้ (Rubric)

องค์ประกอบที่ 1: O - Outcome-focused (มุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้)

เกณฑ์การประเมิน	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ผลการประเมิน
1.1 ความชัดเจนของผลลัพธ์การเรียนรู้	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชัดเจน วัดผลได้ เฉพาะเจาะจง และเชื่อมโยงกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัด	ผลลัพธ์การเรียนรู้ชัดเจน วัดผลได้ แต่อาจกว้างเกินไปบ้าง	ผลลัพธ์การเรียนรู้ระบุไว้ แต่ไม่ชัดเจน หรือวัดผลยาก	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
1.2 การบรรลุผลลัพธ์ของผู้เรียน	ผู้เรียนมากกว่า 80% บรรลุผลลัพธ์และสามารถประยุกต์ต่อยอดได้	ผู้เรียน 70-80% บรรลุผลลัพธ์ตามที่กำหนด	ผู้เรียน น้อยกว่า 70% บรรลุผลลัพธ์ที่กำหนด	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
1.3 หลักฐานการเรียนรู้	มีหลักฐานการเรียนรู้หลากหลาย ครบถ้วน และแสดงระดับความเข้าใจที่แตกต่างกัน	มีหลักฐานการเรียนรู้ที่ชัดเจน ครอบคลุมผู้เรียนส่วนใหญ่	มีหลักฐานการเรียนรู้บางส่วน แต่ไม่ครอบคลุม	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
1.4 การประเมินผลระหว่างเรียน	มีการประเมินผลระหว่างเรียนอย่างต่อเนื่อง และปรับการสอนทันที	มีการประเมินผลระหว่างเรียนและปรับการสอนบางส่วน	มีการประเมินผลระหว่างเรียนแต่ไม่ได้นำมาปรับการสอน	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก

คะแนนรวม O: ____/12 คะแนน

3. องค์ประกอบที่ 2: K - Key Stakeholder Feedback (การรับฟังเสียงสะท้อนจากผู้เรียน)

เกณฑ์การประเมิน	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ผลการประเมิน
2.1 ความมีส่วนร่วมของผู้เรียน	ผู้เรียนมีส่วนร่วมสูง กระตือรือร้น และแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์	ผู้เรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วม และแสดงความสนใจ	ผู้เรียนมีส่วนร่วมปานกลาง บางคนยังไม่กระตือรือร้น	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
2.2 บรรยากาศการเรียนรู้	บรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้สูง ผู้เรียนรู้สึกปลอดภัยในการแสดงออก	บรรยากาศดี ผู้เรียนส่วนใหญ่สบายใจในการเรียน	บรรยากาศปานกลาง ผู้เรียนบางคนยังไม่กล้าแสดงออก	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
2.3 ผลการประเมินจากผู้เรียน	ผู้เรียนมากกว่า 80% ให้ผลประเมินในระดับดีมาก	ผู้เรียน 70-80% ให้ผลประเมินในระดับดี	ผู้เรียน น้อยกว่า 70% ให้ผลประเมินในระดับดี	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก

คะแนนรวม K: ____/9 คะแนน

4. องค์ประกอบที่ 3: กระบวนการจัดการเรียนรู้

เกณฑ์การประเมิน	ดีมาก (3 คะแนน)	ดี (2 คะแนน)	พอใช้ (1 คะแนน)	ผลการประเมิน
3.1 การออกแบบกิจกรรม (แผนการสอน)	กิจกรรมหลากหลาย เหมาะสมกับผู้เรียน และนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ชัดเจน	กิจกรรมเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับผลลัพธ์การเรียนรู้	กิจกรรมเหมาะสมปานกลาง อาจไม่ตรงกับผู้เรียนบางกลุ่ม	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
3.2 การใช้สื่อและเทคโนโลยี	ใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม ช่วยเสริมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ	ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสม ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้น	ใช้สื่อและเทคโนโลยีบ้าง แต่อาจไม่เหมาะสมหรือไม่มีประสิทธิภาพ	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก
3.3 การจัดการชั้นเรียน	จัดการชั้นเรียนได้ดีมาก ผู้เรียนมีระเบียบวินัยในตนเอง	จัดการชั้นเรียนได้ดี ผู้เรียนส่วนใหญ่มีระเบียบวินัย	จัดการชั้นเรียนได้ปานกลาง บางครั้งต้องเตือนผู้เรียน	☐ พอใช้ ☐ ดี ☐ ดีมาก

คะแนนรวม กระบวนการ: ____/9 คะแนน

สรุปผลการประเมิน

องค์ประกอบ	คะแนนที่ได้	คะแนนเต็ม	เปอร์เซ็นต์
O - Outcome-focused	___/12	12	___%
K - Key Stakeholder Feedback	___/9	9	___%
กระบวนการจัดการเรียนรู้	___/9	9	___%
รวม	___/30	30	___%

การแปลผลและสัญลักษณ์ OK Model

ระดับคะแนน	เปอร์เซ็นต์	สัญลักษณ์	ระดับคุณภาพ
22-30 คะแนน	80-100%	👍 ดีมาก (Excellent)	ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์เกินคาดหวัง
14-21 คะแนน	60-79%	👍 ดี (Good)	ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมาย
ต่ำกว่า 13 คะแนน	40-59%	👍 พอใช้ (Fair)	มีโอกาพัฒนา ต้องการการ สนับสนุน

ผลการประเมินรวม: _____ ระดับ: _____

ข้อเสนอแนะและแนวทางพัฒนา

จุดเด่น (Strengths)

- _____
- _____
- _____

ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา (Areas for Improvement)

- _____
- _____
- _____

แผนการพัฒนา (Development Plan)

- _____
- _____
- _____

ครูผู้สอน: _____ วันที่: _____

ผู้ประเมิน: _____ วันที่: _____

ผู้อำนวยการโรงเรียน: _____ วันที่: _____

หมายเหตุ: แบบประเมินนี้มุ่งเน้นการพัฒนาและสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ไม่ใช้การตัดสิน ผลการประเมินจะนำไปสู่การพัฒนาในชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ต่อไป

แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับครู
ต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model

ข้อมูลพื้นฐาน

ชื่อ-นามสกุล (ไม่ต้องระบุก็ได้): _____

ประสบการณ์การสอน: _____ ปี

จำนวนครั้งที่ได้รับการนิเทศด้วย OK Model: _____ ครั้ง

คำชี้แจง โปรดให้คะแนนความพึงพอใจของท่านในแต่ละข้อ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน:

5 = พึงพอใจมากที่สุด

4 = พึงพอใจมาก

3 = พึงพอใจปานกลาง

2 = พึงพอใจน้อย

1 = ไม่พึงพอใจ

ข้อ	รายการประเมิน	5	4	3	2	1
1	ความชัดเจนของกระบวนการนิเทศ OK Model ท่านเข้าใจขั้นตอนและวิธีการของ OK Model อย่างชัดเจน					
2	การมุ่งเน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน OK Model ช่วยให้คุณมุ่งเน้นสิ่งที่นักเรียนเรียนรู้ได้จริงๆ					
3	ความมีประโยชน์ของเสียงสะท้อนจากนักเรียน ข้อมูลจากนักเรียนช่วยให้คุณเข้าใจการสอนของตนเองดีขึ้น					
4	บรรยากาศการนิเทศที่เป็นมิตร การนิเทศด้วย OK Model สร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนา					
5	ความเหมาะสมของเกณฑ์การประเมิน เกณฑ์การประเมิน 3 ระดับ (👍 👎 👏) เหมาะสมและง่ายต่อความเข้าใจ					
6	การได้รับข้อเสนอแนะที่สร้างสรรค์ ท่านได้รับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาการสอน					
7	ความสะดวกในการเตรียมตัวรับการนิเทศ การเตรียมความพร้อมสำหรับการนิเทศ OK Model ไม่ซับซ้อนเกินไป					
8	การส่งเสริมการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง OK Model กระตุ้นให้ท่านต้องการพัฒนาการสอนของตนเองอย่างต่อเนื่อง					
9	ความเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงการสอน ผลการนิเทศช่วยให้คุณปรับปรุงวิธีการสอนได้อย่างเป็นรูปธรรม					
10	ความพึงพอใจโดยรวมต่อ OK Model ท่านพึงพอใจและเห็นคุณค่าของการนิเทศด้วย OK Model					

คะแนนรวม: _____/50 คะแนน (_____ %)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

แบบประเมินความพึงพอใจสำหรับนักเรียน
ต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model

ข้อมูลพื้นฐาน

ชั้น: _____

อายุ: _____ ปี

เพศ: ชาย ☐ หญิง ☐

คำชี้แจง โปรดให้คะแนนความพึงพอใจของนักเรียนในแต่ละข้อ โดยใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน:

5 = พึงพอใจมากที่สุด

4 = พึงพอใจมาก

3 = พึงพอใจปานกลาง

2 = พึงพอใจน้อย

1 = ไม่พึงพอใจ

ข้อ	สิ่งที่อยากรู้ความรู้สึกของน้อง	5	4	3	2	1
1	ครูอธิบายให้ฟังชัดเจนว่าเรียนแล้วต้องทำอะไรได้บ้าง ครูบอกเป้าหมายการเรียนรู้ให้น้องฟังอย่างชัดเจน					
2	น้องเข้าใจบทเรียนได้ดีขึ้น หลังเรียนแล้ว น้องเข้าใจเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น					
3	น้องกล้าแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน น้องรู้สึกสบายใจที่จะพูดหรือถามคำถามในชั้นเรียน					
4	บรรยากาศในชั้นเรียนสนุกและน่าสนใจ น้องรู้สึกสนุกและไม่เบื่อเวลาเรียน					
5	ครูใส่ใจและรับฟังความคิดเห็นของน้อง น้องรู้สึกว่าครูให้ความสำคัญกับความคิดเห็นของน้อง					
6	กิจกรรมการเรียนรู้หลากหลายและน่าสนใจ ครูจัดกิจกรรมที่ทำให้น้องอยากเรียนรู้					
7	น้องสามารถประเมินตนเองได้ น้องรู้ว่าตนเองเรียนรู้ได้มากแค่ไหน และจุดไหนต้องปรับปรุง					
8	น้องมีความมั่นใจในการทำงานที่ครูให้ น้องรู้สึกมั่นใจที่จะทำแบบฝึกหัดและงานที่ครูมอบหมาย					
9	น้องรู้สึกภูมิใจเมื่อทำงานสำเร็จ เมื่อน้องทำงานได้สำเร็จตามที่ครูกำหนด น้องรู้สึกภูมิใจ					
10	น้องอยากให้ครูสอนแบบนี้ต่อไป น้องพึงพอใจและอยากให้ครูใช้วิธีสอนแบบนี้ในวิชาอื่น ๆ ด้วย					

คะแนนรวม: _____/50 คะแนน (_____ %)

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

แบบสรุปผลการประเมินความพึงพอใจสำหรับครูและนักเรียน
ต่อการใช้รูปแบบการนิเทศการจัดการเรียนรู้ด้วย OK Model

ตารางสรุปผลคะแนนเฉลี่ย

กลุ่มผู้ประเมิน	จำนวนผู้ตอบ	คะแนนเฉลี่ย	เปอร์เซ็นต์	ระดับความพึงพอใจ
ครู	_____ คน	_____/50	____%	
นักเรียน	_____ คน	_____/50	____%	

เกณฑ์การแปลผล

- 81-100% = พึงพอใจมากที่สุด
- 61-80% = พึงพอใจมาก
- 41-60% = พึงพอใจปานกลาง
- 21-40% = พึงพอใจน้อย
- 0-20% = ไม่พึงพอใจ

ข้อเสนอแนะจากผู้ตอบแบบสอบถาม

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ผู้รวบรวมข้อมูล: _____

หัวหน้าฝ่ายวิชาการ: _____

ผู้อำนวยการโรงเรียน: _____

● เอกสารการเผยแพร่นวัตกรรม

สำนักงานเว็บไซต์ครูบ้านนอกดอทคอม
ตำบลมุกดาหาร อำเภอเมืองมุกดาหาร
จังหวัดมุกดาหาร 49000

ใบตอบรับการเผยแพร่ผลงาน
31 ส.ค. 2568

เรื่อง ตอบรับการเผยแพร่บทความ

เรียน ผู้เผยแพร่ผลงาน (คุณนราศักดิ์ สร้อยสนธิ์)

ตามที่ท่านได้ส่งข้อมูลบทความ เพื่อดำเนินการเผยแพร่บนเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอม
(www.kroobannok.com) เมื่อ 31 ส.ค. 2568 เพื่อพิจารณาเผยแพร่นั้น

ทางเว็บไซต์ครูบ้านนอกดอทคอม ขอรับรองว่า ข้อมูลของท่านได้เผยแพร่บนเว็บไซต์
ครูบ้านนอกดอทคอมแล้ว รายละเอียดดังนี้

ที่อยู่อ้างอิงในการเผยแพร่ : https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=194576

วันที่ดำเนินการเผยแพร่ : 31 ส.ค. 2568

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าข้อมูลที่เผยแพร่แล้วของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ที่สนใจ เพื่อเป็นแนวทาง
และประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการศึกษา และขออวยพรให้ท่านมีแต่ความสุขความเจริญสืบไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอดิสรุ ก้อนคำ)
ผู้จัดทำเว็บไซต์ ครูบ้านนอกดอทคอม

โรงเรียนบ้านโสกชั้น อำเภอไพร่ไทย จังหวัดอุบลราชธานี
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 2